

Det skal være let at transportere sig miljø- og klimavenligt

Mange forbrugere ønsker at transportere sig bæredygtigt, både til hverdag og på ferierejsen. Men mange fravælger det bæredygtige alternativ, fordi det er besværligt og dyrt. Det bæredygtige transportvalg skal være nemt og attraktivt, og al transport skal omstilles til bæredygtige energiformer.

Forbrugerrådet Tænk mener

- Klima- og miljøvenlige transportformer, såsom bus, tog, metro og letbane bør være nemme og attraktive alternativer til fly og bil – også på rejser over grænser.
- Cyklen skal nemt kunne kombineres med kollektiv transport, og der skal være gode muligheder for at parkere bilen ved stationen og tage bus eller tog resten af vejen.
- De miljømæssige forhold ved bus, tog, metro og letbane sammenlignet med andre transportformer skal tydeliggøres, så forbrugerne kan træffe et oplyst valg.
- Bæredygtige energiformer bør fremmes, uanset om det gælder bus, tog, fly eller bil.
- Klimakompensation, som fx mange flyselskaber tilbyder, er ikke en langsigtet løsning. I stedet bør transportformerne gøres mere bæredygtige.
- Prisen på forskellige transportformer bør i højere grad afspejle de samfundsmæssigere omkostninger, herunder deres belastninger af klima, miljø og sundhed. Dette kan blandt andet opnås via afgifter, så længe det ikke skader mobiliteten for forbrugere med lav indkomst og i yderområder.

Baggrund

Transportsektoren står for ca. 29 % af Danmarks CO₂-udledning, og modsat andre sektorer har udledningen i mange år været stigende. Flere biler omkring de store byer skaber desuden trængsel og luftforurening, der hvert år medfører, at flere hundrede danskere dør for tidligt.

Hvis Danmark og resten af verden skal leve op til kravene i bl.a. Paris-aftalen og FN's verdensmål, er der behov for en grøn omstilling af transporten af både varer og mennesker. Det kræver en omstilling til grønne energiformer i hele transportsektoren, og at flere vælger klima- og miljøvenlige transportformer såsom kollektiv transport, cykling, delebiler mm.

Hvad betyder det for forbrugerne?

Seks ud af ti danskere vil gerne transportere sig mere klima- og miljøvenligt. Mange vil gerne bruge den kollektive transport mere, og togselskaberne melder om stigende interesse for internationale togrejser som et klimavenligt alternativ til flyet. Mange forbrugere oplever

dog stadig det klimavenlige alternativ som dyrt og besværligt og ender med at fravælge det.

Flere forbrugere vil kunne rejse mere bæredygtigt, samtidig med at deres hverdag og økonomi hænger sammen, hvis vi får en bedre kollektiv transport, gode muligheder for at kombinere den med cyklen og attraktive alternativer til flyrejsen på ferien.

Løsningsforslag – politikere (i Danmark og EU) skal:

- Styrke bus, tog, metro og letbane, så de er et attraktivt, nemt og prisvenligt alternativ til bil og fly på hverdags- og fritidsrejser.
- Arbejde for klima- og miljøvenlige alternativer til fly på længere rejser, såsom et net af europæiske, elektriske højhastighedstog til en konkurrencedygtig pris.
- Stille krav om, at tog- og busselskaber deler information om priser og afgang på tværs af grænser samt laver gennemgående billetter mv.

- Arbejde for, at de forbedringer, som EU-Parlamentet har stemt igennem i forordning 1371/2007 om jernbanepassagerers rettigheder, bliver endeligt vedtaget og gennemført.
- Skabe bedre muligheder for at parkere bilen eller cyklen ved stationen via flere park'n'ride-anlæg og bedre cykelparke-ring.
- Arbejde for at omstille den kollektive transport til bæredygtige energiformer, uden at det medfører prisstigninger eller serviceforringelser for passagererne.
- Arbejde for at priserne på transport i højere grad afspejler de forskellige transportformers belastning af klima, miljø og sundhed. Det kan ske i kraft af nye afgifts- og prisstrukturer, der gør bæredygtige transportvalg attraktive, fx via roadpricing eller andre incitamentsordninger. Det skal ske uden at forringe mobiliteten for lavt bemidlede og forbrugere i yderområder.

Virksomheder og brancher skal:

- Udvikle den kollektive transport efter passagerernes ønsker og behov, så den er et attraktivt alternativ til bil og fly.
- Hvis virksomheder køber eller tilbyder klimakompensation, bør der som minimum benyttes Concitos anbefalinger af projekter.
- Styrke samarbejdet over grænser om udveksling af pris- og ruteinformation, gennemgående billetter og koordinering af køreplaner for bus- og togrejser.
- Skabe bedre muligheder for cykel- og bilparkering ved stationerne, samt bedre mulighed for cykelmedtagning der, hvor det ikke forringer forholdene for andre passagerer.
- Skabe nem og tilgængelig information om de miljø- og klimamæssige fordele ved bus, tog, metro og letbane sammenlignet med andre transportformer, fx i Rejseplanen.
- Omstille busser og tog til bæredygtige energiformer såsom el.

Yderligere oplysninger

Bus, tog, metro, letbane: Politisk medarbejder Rasmus Markussen, ram@fbr.dk / 7741 7755, eller vicedirektør Vagn Jelsøe, vj@fbr.dk / 2280 6106.

Flytransport: Politisk rådgiver Vibeke Myrtue Jensen, vmj@fbr.dk / 4188 1616, eller vicedirektør Vagn Jelsøe, vj@fbr.dk / 2280 6106.

Faktaboks: Passagerernes oplevelse af bus, tog, metro og letbane

- 6 ud af 10 vil gerne transportere sig mere klimavenligt, end de gør i dag. 28 % vil gerne bruge den kollektive transport mere¹ (Passagerpulsen, marts 2019).
- På 6 ud af 9 parametre vurderer danskerne bilen som bedre til at opfylde deres transportbehov end kollektiv transport. Det gælder bl.a. punktlighed, rejsetid, fleksibilitet og pris. (Passagerpulsen, marts 2019).
- 59 % synes, at det ville være i orden, hvis alle flyrejser blev pålagt et ekstra CO₂-gebyr på ca. 50 kr.² (Megafon, november 2018).
- 55 % vurderer, at billigere togbilletter kunne få dem til at rejse oftere med tog til udlandet. Andre forhold, som kan få flere til at bruge toget i stedet for flyet, er flere direkte togruter (40 %), flere hurtige tog (37 %) og en mere overskuelig bookingproces (20 %). (Megafon, november 2018).
- Ifølge en undersøgelse offentliggjort i 2018 af Hjerteforeningen er luftforurening skyld i 2.000 danske hjertedødsfald hvert år.³

¹ <https://passagerpulsen.taenk.dk/bliv-klogere/undersogelse-danskernes-oensker-til-klimavenlig-transport>

² Undersøgelse af Megafon for Politiken og TV2 om danskernes holdning til klima og transport

³ <https://hjerteforeningen.dk/2018/01/luftforurening-skyld-2-000-danske-hjertedods-fald-hvert-aar/>